

3. lekce (Bartoňkova skripta)

1. K následujícím tvarům slovesa *laudare* utvořte odpovídající tvary od slovesa *monere* a *esse* tam, kde je to možné:

<i>laudant</i>	<i>monent</i>	<i>sunt</i>
laudatis		
laudabatis		
laudatur		
laudabis		
laudamus		
laudaretur		
laudabuntur		
lauda		
laudabam		
laudantur		
laudabimus		
laudabas		
laudari		
laudares		
laudabatur		
laudate		
laudare		
laudabamus		
laudabitur		
laudabant		
laudat		
laudaremus		

2. Doplňte tabulku:

posse	abesse	prodesse	deesse
possumus			
		prodessetis	
	abest		
poterunt			
			deerit
	abes		
		proderas	
		prosunt	
			deerant
	abestis		

3. Doplňte tvary slovesa *posse* ve správném tvaru a překládejte:

1. Non _____ laborare, quod aegrotus eram.
2. Amicus amico prodesse et obesse _____ .
3. Ridere non (vy) _____ .

4. Equus in horto esse non _____ .
5. Cras (my) adesse non _____ .
6. Nostri victoriam sperare non _____ .
7. Si _____ , in oppido mane!
8. Romani in bello superari _____ .

4. Doplňte správnou koncovku:

1. Magister: Discipuli, laborate!
Puer: Non possum, aegrot___ sum.
Puella: Non possum, aegrot___ sum.
2. Viri boni puer___ miser___ adsunt.
3. Viri boni puer___ miser___ adiuvant.
4. Victorias claras memori___ tenebant.
5. Si servi domin___ non parebant, castigabantur.
6. Medicus vir___ san___ persuadere non poterat.
7. Magister discipul___ interrogabat et discipul___ respondebant.
8. Discipuli filiam magistr___ nostr___ non amabant.

5. Přeložte věty s přivlastňovacími zájmeny a najděte tu, která se od ostatních odlišuje:

1. Zeptám se svého učitele. _____
2. Slavní muži často neposlouchali své učitele. _____
3. Nebudeme obléhat svoje město. _____
4. Starej se o svého koně! _____
5. Učitelé vypravují žákům o našich básnicích. _____
6. Přísný učitel napomínal své žáky. _____
7. Vždycky jste pomáhali svým synům a dcerám. _____

6. Vyjadřujte přání nesplnitelné v přítomnosti:

Vzor: Pigra sum.

Utinam ne pigra essem!

1. Magister male docet. _____
2. Pueri memoriam non exercent. _____
3. Sanus non es. _____
4. Oppidum incendio vastatur. _____
5. Viri mali patriae praesunt. _____
6. Amici fidi non sunt et non amicis suis prosunt. _____
7. Viri feminis dona non portant. _____
8. Aegroti sumus. _____
9. A magistris vestris castigamini. _____

10. Equum bonum non habeo. _____
11. A viro probo saepe moneris. _____

7. Vyberte správný tvar:

1. Si servi bene laborarent, a dominis (*laudantur, laudarent, laudabantur, laudarentur, laudant*).
2. Liberos (*suos, meos*) amabam et amo et amabo.
3. (*Amicis nostris, amicos suos, amicos nostros*) semper adiuuabimus.
4. Pueri (*a magistris, magistris, ad magistros*) saepe monentur.
5. (*Multos annos, multum annorum, multi annorum*) aberat.
6. Discipule (*piger, pigre, pigro*), labora!
7. Inimici (*superare, superari*) non poterant.
8. In (*agro lato, agrum latum, agro lata*) equi nigri erant.
9. Poetae (*clarae, clari*) puellas (*pulcheras, pulchrae, pulchras*) saepe cantabant.
10. Si vir probus et iustus es, liberis obesse non (*poteras, potest, potes, posses*).
11. Utinam (*ne, non*) vino (*delectabatur, delectaretur, delectaret, delectat*).
12. Amicus meus (*magister, magistro*) est.

8. Najděte slovesa, která NEpatří do 2. konjugace:

video, ere, vidi, visum „vidět“
erro, are, avi, atum „chybovat“, „bloudit“
ardeo, ere, arsi, arsurus „hořet“
scribo, ere, scripsi, scriptum „psát“
timeo, ere, timui „bát se“
terreo, ere, terrui, territum „děsit někoho“
peto, ere, petivi, petitum „žádat“

9. Spojte poloviny vět:

Aqua gelida viro sano	ab amicis adiuuabuntur.
Vir bonus iniuriam viri mali	in horto erant.
Multae rosae	in oppido manebo.
Si opulentus ¹ essem	medicum vocabat.
Iniuria viri mali	multos equos haberem. ²
Feminae miserae	obesse non potest
Si vinum bonum habeo	tolerare non potest.
Si aegrotus erat	tolerari non potest.

10. Doplňte druhou část podmínkového souvětí (doplňte zápornku, pokud je to vhodné):

1. Si pecuniam magnam haberem, (*laborare*).
2. Feminae, si poterant, (*liberi – libri – dare*).
3. Si puellam pulchram videt, (*gaudeo, ere „radovat se“*).
4. Nisi timerem, (*vicinus „soused“ – malus – castigare*).
5. Si in Graecia essemus, (*multus – aedificium – pulcher – videre – posse*)
6. Si puellae industriae erunt, (*magister – gaudere*).
7. Nisi puer puellam amaret, (*multus – rosa – portare*).

¹ opulentus, a, um „bohatý“

² habeo, ere, uī, itum „mít“

11. Převádějte do pasiva nebo aktiva, je-li to možné:

1. Discipuli magistris non parebant.
2. Romani multos populos superabant.
3. Dei pueris miseris aderant.
4. In oppidis nostris a magistris multae fabulae narrabantur.
5. In oppidis multae fabulae narrabantur.
6. Legati³ victoriam nostrorum nuntiabant.
7. Magistra discipulum interrogat.
8. Nauta amico tuo libros bonos portare non potest.
9. Viri iusti patriae proderunt.
10. Pueri teneri a ministro magistri nostri adiuvantur.
11. Liberi exempla bona et mala imitantur.

³ legātus, ī, m. „vyslanec, posel, legát“